

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
Den Haag

**Directie Noord Afrika en
Midden-Oosten**

Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

T 070 348 5423
F
marjolein.busstra@minbuza.nl

Datum 28 mei 2013
Betreft Beantwoording vragen van het lid De Roon over het (voorbarig publiceren van het) advies omtrent etikettering van producten uit Joodse nederzettingen

Onze Referentie
2013.159381

Uw Referentie
2013Z08871

Hierbij bied ik u de antwoorden aan op de schriftelijke vragen gesteld door het lid De Roon over het (voorbarig publiceren van het) advies omtrent etikettering van producten uit Joodse nederzettingen. Deze vragen werden ingezonden op 1 mei 2013 met kenmerk 2013Z08871.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

Frans Timmermans

Antwoorden van Frans Timmermans, Minister van Buitenlandse Zaken, op vragen van het lid De Roon (PVV) over het (voorbarig publiceren van het) advies omtrent etikettering van producten uit Joodse nederzettingen.

Directie Noord Afrika en Midden-Oosten

Onze Referentie
2013.159381

Vraag 1

Deelt u de mening dat het etiketteren van Israëliische nederzettingenproducten een politiek besluit is, geboren uit frustratie over het nederzettingenbeleid, en geenszins te maken heeft met de juridische vereisten van het voorkomen van 'consumentenmisleiding', daar de Nederlandse en Europese wetgeving omtrent misleiding resp. uit 1991 en 2000 stammen en tot voor kort het labelen van Joodse nederzettingenproducten nooit een issue was?

Vraag 2

Zo nee, kunt u dan de koppeling uitleggen die de minister van Buitenlandse Zaken zelf maakte tijdens het PvdA Grote Midden-Oostendebat tussen enerzijds zijn frustratie over het nederzettingenbeleid en anderzijds zijn inzet om ervoor te zorgen dat Europese consumenten in de supermarkt aan etiketten kunnen zien dat ze in illegale nederzettingen zijn gemaakt, zodat ze weten wie ze daarmee ondersteunen? 1)

Antwoord op vragen 1 en 2

Er is geen sprake van een besluit tot specifieke etikettering van producten uit nederzettingen. Het gaat hier om het geven van voorlichting aan bedrijven over correcte etikettering van producten. Dat is een technische kwestie. Hiermee wordt gehoor gegeven aan een uitdrukkelijk verzoek van het Nederlandse bedrijfsleven om voorlichting over bestaande EU-regelgeving, alsmede aan afspraken gemaakt door de Raad van ministers van de EU in mei vorig jaar.

Vraag 3

Deelt u de mening dat het etiketteren van Israëliische nederzettingenproducten een discriminerend besluit is, aangezien dergelijke etikettering niet gebruikt wordt voor territoriale disputen zoals Tibet, Noord- Cyprus, Kahsmir, Kosovo et cetera? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

De bestaande-EU regelgeving over het weergeven van de herkomst van producten geldt voor alle producten die in de EU worden geïmporteerd, ongeacht land van herkomst.

Vraag 4

Kunt u toelichten waarom het op 6 maart 2013 door Agentschap NL gepubliceerde "Advies inzake herkomstetikettering voor producten uit door Israël bezette gebieden" binnen enkele dagen van de website Agentschap NL verwijderd werd? 2)

Vraag 5

Kunt u uitleggen hoe het mogelijk is dat de minister-president tegenover NOS aangaf dat minister "Timmermans de komende weken een voorstel zal doen aan de ministerraad", omtrent implementatie van de EU-raadconclusies, en het kabinet "er de komende weken nog nader over zal spreken", terwijl het Advies inzake herkomstetikettering via Agentschap NL al lang en breed de deur uit was? 3)

Antwoord op vragen 4 en 5

AgentschapNL heeft onbedoeld een concept advies op de website geplaatst, terwijl consultaties binnen de EU en nationale besluitvorming nog niet waren afgerond. Zodra deze vergissing is opgemerkt, is het concept advies van de website verwijderd.

Directie Noord Afrika en
Midden-Oosten

Onze Referentie
2013.159381

Vraag 6

Kunt u voorts aangeven of de minister-president foutief geïnformeerd was, daar hij ten onrechte tegenover NOS stelde dat Duitsland producten uit nederzettingen labelt?

Antwoord

De minister-president doelde op Denemarken, dat, evenals het VK, een advies aan Deense supermarkten heeft uitgebracht over correcte etikettering van producten uit nederzettingen.

Vraag 7

Is het waar dat het advies nog in de conceptfase was, zoals Haaretz stelt 4), en dus voortijdig op de website Agentschap NL is gepubliceerd? Zo ja, hoe heeft dit kunnen gebeuren en welke actie heeft u ondernomen richting het Nederlandse bedrijfsleven om dit te rectificeren, daar de inhoud van het advies nog steeds vindbaar is op websites als afg.nl?

Antwoord

Zie de beantwoording op vragen 4 en 5.
AgentschapNL heeft de Nederlandse brancheorganisaties verzocht het bericht, indien reeds overgenomen, te verwijderen van hun websites.

Vraag 8

Bent u bereid te onderzoeken of het voorbarig publiceren van het advies een negatief effect heeft gehad op de import en verkoop van Israëliëse producten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Ik zie hiertoe geen aanleiding.

Vraag 9

Deelt u de overtuiging dat het moreel en historisch gezien verwerpelijk is de 'verboden te kopen bij Joden-oproep' van radicale organisaties (zoals de ook in Nederland actieve BDS) te faciliteren door middel van gewijzigde etikettering? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Ik acht een dergelijke kwalificatie niet gepast voor het geven van voorlichting aan het Nederlandse bedrijfsleven over bestaande Europese regelgeving.

Vraag 10

Bent u ervan op de hoogte dat president Abbas meermaals heeft gezegd dat er geen Jood in het toekomstige Palestina mag wonen, terwijl er in Israël miljoenen Arabieren wonen? 5) Deelt u de mening dat Joden overal ter wereld moeten kunnen wonen, dus ook in Judea en Samaria? Zo ja, hoe rijmt u dit met het ontmoedigen van het kopen van hun producten?

Antwoord

Nee. Verder ben ik van mening dat discriminatie op basis van etnische afkomst of religieuze overtuiging te allen tijde ongeoorloofd is.

Directie Noord Afrika en
Midden-Oosten

Onze Referentie
2013.159381

Vraag 11

Kunt u de breuk toelichten met de beleidslijn van het vorige kabinet, die omvatte dat handelssancties niet als middel gebruikt dienen te worden om het Midden-Oosten Vredesproces te beïnvloeden? 6)

Antwoord

Zoals hierboven betoogd is er geen sprake van een handelssanctie. Er is ook geen sprake van een breuk met de beleidslijn van het vorige kabinet: het EU-besluit van mei 2012 om bestaande EU-regelgeving die van toepassing is op producten uit Israëlische nederzettingen strikter te handhaven is genomen ten tijde van het vorige kabinet.

Vraag 12

Deelt u de mening dat speciale etikettering van nederzettingenproducten indruist tegen het WTO-verdrag dat stelt dat labeling geen onnodige obstakels voor internationale handel mag vormen? 7) Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Er is geen sprake van speciale etikettering van nederzettingenproducten. De EU-regelgeving betreffende etikettering is niet in strijd met het WTO verdrag.

Vraag 13

Bent u bereid, alvorens advies uit te brengen aan de ministerraad in het kader van zorgvuldigheid, in gesprek te gaan met de niet-gouvernementele organisaties (NGO's) die, omdat zij het etiketteren niet steunen, uitgesloten werden van de EU conferentie, alsook met de Manufacturers Association of Israël? 8) Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Bij de voorbereiding van het advies over etikettering van producten spreekt de regering met alle relevante partijen.

1) Zwolle, 2 maart 2013, Minister van Buitenlandse Zaken:

"Met alle kracht die we hebben moeten we de Israëlische regering ervan overtuigen te stoppen met het nederzettingenbeleid. Dat is in mijn analyse op dit moment het allergrootste struikelblok. Omdat aan Palestijnse kant de overtuiging groeit dat de tweestaten-oplossing op papier misschien nog wel bestaat, maar in de praktijk al bijna niet meer in te voeren is. Daarom onze zware kritiek op het nederzettingenbeleid. Daarom ook mijn inzet er voor te zorgen dat Europese consumenten weten dat als ze bepaalde producten in de supermarkt zien, op het etiket staat dat de producten gemaakt zijn in illegale nederzettingen. Dat ze weten wie ze ondersteunen als ze die producten kopen en ze dat dus ook kunnen laten" <http://www.youtube.com/watch?v=mJrTzAwD-IY>

2) http://www.agf.nl/nieuwsbericht_detail.asp?id=94454

3) <http://nos.nl/video/482425-rutte-begrijpt-ophef-in-israel-over-label-niet.html>

4) A few days after the guidelines were released, the Dutch government backtracked, and claimed that the new guidelines were not an official order, rather

a draft that is still being developed and tested. The Netherlands, which was startled by Israel's fierce reaction, decided to stall the move in order to win the support of other European nations.

**Directie Noord Afrika en
Midden-Oosten**

Onze Referentie
2013.159381